

γου μου ἐπαγορευτικὴν σημείωσιν τοῦ κ. Γ. Κ. ὅπως ἐξηγήσω τὰς πηγὰς καὶ τὰς σκέψεις, ἐφ' ὧν ἐστηρίχθην γράψας τὰ κατὰ τὸ περὶ αὐτοῦ λόγος ἐπεισόδιον τῆς ἐν Ἀργεὶ σφαγῆς καὶ ὑποδείξω ὅτι εἰς οὐδεμίαν περιέπεσον ἀντίφασιν ὡς πρὸς τὸ ζήτημα τῆς ἐπιστολῆς τοῦ Καλλέργη, Ἡχίστα δὲ δυσάρεστον δι' ἐμέ εἶνε ὅτι αἱ μελέται μου καὶ ἔρευναι μόνον ὡς πρὸς τὸ ὄνομα τοῦ ἀειμνήστου Σπυρίδωνος Καλοσγούρου ἠστόχησαν. Διότι, ὡς γνωστόν, πολλὴ δυσχερὲς καὶ σπάνιον εἰς οὐδεμίαν ἀπολύτως νὰ ὑποπέσῃ ἀνακρίθειαν ὁ ἐξερευνητὴς ἱστορικῶν γεγονότων, περὶ ὧν ἡ μὲν ἱστορία δὲν εἰργάσθῃ εἰσέτι μετὰ λεπτομεροῦς ἀκριβείας, αἱ δὲ παραδόσεις καὶ ἀναμνήσεις τῶν ἐπιζώντων ἤρξαντο ἀπὸ πολλοῦ ἀμβλυνόμεναι.

9 Ἰανουαρίου 1892.

Δ. Κ. Βαρδουνιώτης.

ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ Ρ. ΡΑΓΚΑΒΗΣ

Πένθος βαρὺ ἄγουσιν αἱ Ἑλληνίδες Μοῦσαι ἀπὸ τῆς 16 Ἰανουαρίου. Τὴν ἡμέραν ἐκείνην ἐξεμέτρησεν ἐν Ἀθήναις τὸ ζῆν ὁ πολὺς αὐτῶν καὶ ἐπιφανέστατος θεράπων, ὁ ἐξοχώτατος καὶ συμπαθέστατος τῶν λογίων τῆς νέας Ἑλλάδος, ὁ ἐπὶ ἑξ συνεχεῖς δεκαετηρίδας τιμήσας τὰ ἑλληνικὰ γράμματα διὰ τῆς ἀκαμάτου αὐτοῦ εὐφυΐας, ὁ γεραρὸς Ἀλέξανδρος Ρ. Ραγκαβῆς.

Σπανίως ἐγεννήθη καὶ ἐν ἄλλαις χώραις ἰδιοφυΐα τοιαύτη, τὰ χρονικὰ δὲ τῆς παγκοσμίου φιλολογίας ἀμφιβάλλομεν ἂν ἀπομνημονεύωσι βίον φιλοπονώτερον τοῦ ἑαυτοῦ. Πάντων τῶν εἰδῶν τῆς τέχνης τῶν γραμμάτων ἤψατο καὶ εἰς πάντα ἠὺδοκίμησεν ὁ ὀξυνούστατος ἀνὴρ. Ἐγραψε τραγωδίας καὶ χρηστομαθείας, λυρικά ποιήματα καὶ ἀρχαιολογικά λεξικά, μυθιστορήματα καὶ γραμματολογίας, εὗρισκε δὲ καιρὸν νὰ μεταφράζῃ τὸν Αἰσχύλον, τὸν Ἀριστοφάνη, τὸν Γκαῖκε καὶ τὸν Τάσσον, ἐνῶ ταῦτοχρόνως παρεῖχε πολυτίμους ἐκδουλεύσεις εἰς τὴν πατρίδα διδάσκων εἰς τὸ Πανεπιστήμιον, κυβερνῶν ὡς ὑπουργὸς ἢ ὑπηρετῶν τὰ ἐθνικὰ συμφέροντα εἰς ἐπιφανεῖς διπλωματικὰς θέσεις καὶ ἐπισπῶν τὴν ἀγάπην καὶ τὸν σεβασμὸν τῶν ξένων διὰ τῆς εὐρυμαθείας του καὶ τῆς σπινθηροβόλου εὐφυΐας του.

Αἱ λευκαὶ χιόνες δι' ὧν τὸ γῆρας περιέβαλλε τὴν πλήρη ἀγαθότητος καὶ νοημοσύνης μορφήν του δὲν ἴσχυσαν ἕως τέλους νὰ σθέσωσι τὸ ἐν

ἐν τῇ ψυχῇ του ἀκοίμητον πῦρ. Διέσωζε μέχρις ἐσχάτων ὅλον τὸ θαλέρων σφρίγος τῆς νεότητος ἐν τῇ καρδίᾳ καὶ ὀλίγας μόλις ἡμέρας πρὸ τοῦ θανάτου τὸν ἐδύπομεν μὲ βάδισμα γοργὸν περιπατοῦντα εἰς τὰς ὁδοὺς, μετέχοντα διὰ τῆς πνευματικῶδους συνομιλίας του φιλικῶν ὁμηγύρεων ἢ λαλοῦντα στωμύλως ἐν τῷ καλλιτεχνικῷ τμήματι τοῦ Παρνασσοῦ, οὗ προΐστατο. Ὀλίγας δὲ μόλις ὥρας πρὸ τοῦ θανάτου του ἀπεπειράτο νὰ γράψῃ στίχους!

Ὁ βίος τοῦ συγγραφέως τοῦ *Αὐθέντου τοῦ Μωρέως* καὶ τοῦ ποιητοῦ τοῦ *Διονύσου* πλοῦ δὲν δύναται νὰ περιληφθῇ ἐντὸς ὀλίγων γραμμῶν. Διὰ τοῦτο ἐπὶ τῇ ἐλπίδι ὅτι θὰ δημοσιευθῇ προσεχῶς ἐν ταῖς σελίδι τοῦ περιοδικοῦ τούτου μελέτῃ ἐκτενῆς περὶ τῆς ἀξίας καὶ τῶν ἔργων τοῦ ἀοιδίμου ἀνδρός, ὁ *Παρνασσός*, ὃν ἐτίμα μέχρις ἐσχάτων διὰ τῆς πολυτίμου συνεργασίας του ἀρκεῖται διὰ τῶν ὀλίγων τούτων λέξεων νὰ ἐκφράσῃ τὴν βαθυτάτην αὐτοῦ θλίψιν ἐπὶ τῇ βαρεῖᾳ ἀπωλείᾳ ἣν ὑπέστησαν τὰ ἑλληνικὰ γράμματα καὶ ἀποθέτει ἐν κλώνιον δάφνης ἐπὶ τοῦ ἀφροσκεποῦς τάφου τοῦ **Ἀλεξάνδρου Ρ. Ραγκαβῆ.**

ΗΡΑΚΛΗΣ ΜΗΤΣΟΠΟΥΛΟΣ

Πρὸ τοῦ ν' ἀπασχοληθῶμεν εἰς ἕτερον θέμα, ἐπιτρέψατέ μοι, κύριοι, νὰ εἶπω ὀλίγας λέξεις εἰς μνήμην φίλου συνεταίρου, ὅστις καὶ αὐτὸς πρὸ ὀλίγων ἡμερῶν ἀπέστη εἰς τὰ Ἑλύσια πεδία. Ἐννοῶ τὸν *Ηρακλῆ Μητσόπουλον*, ἐν ᾧ ἡ κοινωνία ἀπώλεσεν ἐνάρετον καὶ ἀγαθὸν συμπολίτην, ἡ ἐπιστήμη σπουδαῖον καὶ ἀκάματον ἐργάτην τὸ Πανεπιστήμιον ἐπιφανῆ καθηγητὴν καὶ ὁ ἡμέτερος Σύλλογος διαπρέπαν μέλος.

Ὁ *Ηρακλῆς Μητσόπουλος* ἦτο πολυμαθὴς ὡς οὐδεὶς ἄλλος, καὶ ἡ ἀξία αὐτοῦ συνίστατο πρὸ πάντων εἰς τὸ νὰ διαδίδῃ τὰς γνώσεις καὶ τὴν σοφίαν αὐτοῦ εἰς τὴν νεολαίαν διὰ τοῦ λόγου, εἰς τὸ ὅποιον πολὺ τὸν ἐβοήθει ἡ φυσικὴ αὐτοῦ εὐγλωττία. Δὲν ἠγάπα δὲ τὴν πολυγραφίαν· ἦτο ἀκριβοὺς εἰς πάντα μέχρι σχολαστικότητος, διὸ ἐζήτει τὴν ἀλήθειαν μετ' εὐκριθείας καὶ εὐσυνειδησίας, θέλων πάντοτε νὰ φθάσῃ εἰς τὴν τελειότητα, καὶ ἐπειδὴ ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ ἔβλεπε τὸ ἀδύνατον τοιαύτης ἐπιχειρήσεως καὶ ἔχων χαρακτηρὰ ὑπερβολικῆς μετριοφροσύνης ὀλίγα ἐδημοσίευσεν. Ἐν γένει δ' ἀποστρέφετο εἰς ἄκρον τὰ ἡμιτελῆ καὶ ἐπιπόλαια ἔργα, ὡς πολλάκις μοὶ ἔλεγεν. Οὐχ ἤττον μεγάλως ὠφέλησε τὴν ἐπιστήμην ἐν Ἑλλάδι, διατυπώσας καὶ εἰσαγαγὼν διὰ τῆς διδασκα-